

קורס תכנות

שיעור 13: רשימות מקושרות

- מהי רשימה
- חלופות מימוש: יתרונות וחסרונות
- רשימה מקושרת
- מימוש רשימה מקושרת

מהי רשימה

- רשימה היא אוסף סדור של ערכים

- פעולות:

- הוספה של ערך

- מחיקה של ערך

- גישה לערך במקום ה- i

- ...

מערך הוא רשימה?

- לא! מערך הוא מימוש אפשרי אחד של רשימה

- יתרונות:

- גישה נוחה לערך במקום ה- i
- הוספה/מחיקה של ערך בסוף הרשימה

- חסרונות:

- גודל קבוע
- הוספה/מחיקה של ערך שלא בסוף הרשימה
- ייתכן בזבוז זיכרון

מערך דינאמי

- גם מערך דינאמי הוא מימוש אפשרי של רשימה
- פותר את בעיית הגודל הקבוע
- הוספת/מחיקת ערך עדיין לא יעיל. עדיין ייתכן בזבוז זיכרון

רשימה מקושרת

- מימוש אפשרי נוסף

- יתרונות

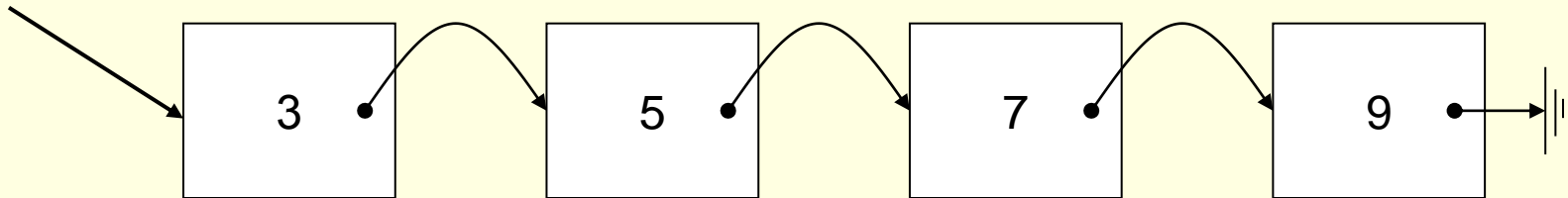
- צריכת זיכרון פרופורציונאלית למספר האברים ברשימה
- הוספה/מחיקה נוחה של אברים משני קצוות הרשימה
- הוספה/מחיקה נוחה לאחר אבר ספציפי ברשימה

- חסרונות

- אין גישה ישירה לאבר ה- i

אילוסטרציה

- רשימה מקושרת

- מערך

רשימות מקושרות ב-C

- חוליה בשרשרת תצביע לחוליה הבאה
 - שימוש במצביעים
- חוליה בשרשרת תכיל מידע ומצביע על החוליה הבאה
 - שימוש במבנים
- נשתמש בזיכרון בהתאם לצורך
 - שימוש בהקצאת זיכרון דינאמית

דוגמה: רשימה של מספרים שלמים

- כל חוליה בשרשרת תמומש בעזרת מבנה המכיל
 - את המידע (מספר שלם)
 - מצביע לחוליה הבאה בשרשרת
- נשתמש במבנה לצורך הגדרת חוליה ברשימה

```
typedef struct node
{
    int data;
    struct node *next;
} node_t;
```

החזקת רשימה

- נחזיק רשימה על ידי שמירת מצביע לחוליה הראשונה

```
int main()
{
    node_t *head = ...;
    ...
}
```

מצביע ל"ראש" הרשימה (המבנה הראשון)

פעולות על רשימות

- מעבר על הרשימה
 - מספר איברים, חיפוש, ...
- הוספת איבר
 - בתחילת הרשימה, בסופה, במקום כלשהו
- מחיקת איבר
- מחיקת רשימה שלמה

רשימה של מספרים

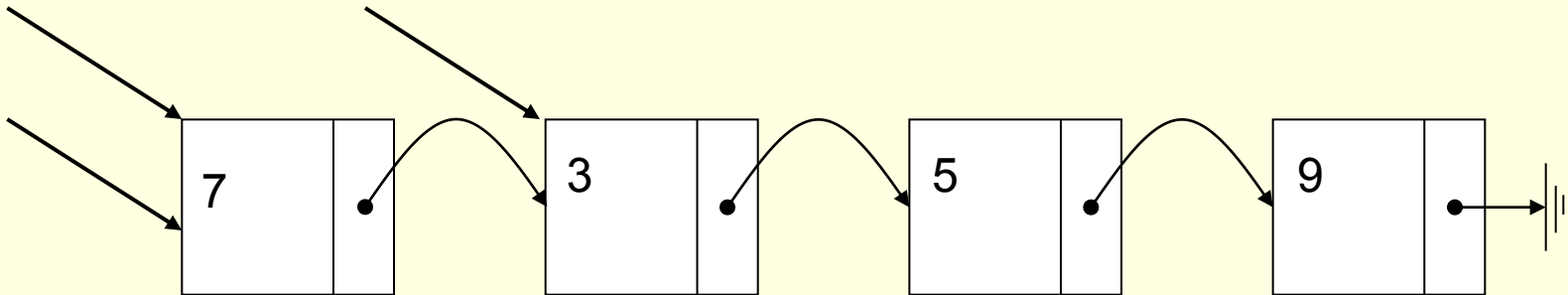
- נקלוט מהמשתמש רשימה של מספרים אי-שליליים
- נאחסן את הערכים ברשימה מקושרת
- בכל שלב נקלוט ערך מהמשתמש ונוסיף אבר לרשימה המכיל ערך זה
- בתחילה הרשימה ריקה

הוספת איבר בהתחלה*

1. ניצור איבר חדש

2. נדאג לכך ש

- האיבר החדש יצביע לראש הרשימה המקורית
- ראש הרשימה יהיה האיבר החדש

- הוספה באמצע ובסוף בהמשך

הוספת איבר לרשימה

```
int main()
{
    int value = 0;
    node_t *list = NULL, *new_node = NULL;

    printf("enter values (negative to stop)\n");
    scanf("%d", &value);
    while (value >= 0) {
        new_node = (node_t*) malloc(sizeof(node_t));
        if (new_node == NULL) {
            printf("Fatal error: memory allocation failed!\n");
            return EXIT_FAILURE;
        }
        new_node->data = value;
        new_node->next = list;
        list = new_node;

        scanf("%d", &value);
    }

    /* print the number of input values */

    /* free list */
    return EXIT_SUCCESS;
}
```

יצירת אבר חדש

החוליה החדשה תצביע לראש הרשימה

ראש הרשימה הוא החוליה החדשה

נעשה סדר בעזרת פונקציות

```
node_t* create_node(int data)
{
    node_t *new_node = (node_t*) malloc(sizeof(node_t));
    if (new_node != NULL) {
        new_node->data = data;
        new_node->next = NULL;
    }
    return new_node;
}
```

ראש הרשימה

```
node_t* add_first(node_t *head, int data)
```

```
{
    node_t *new_node = create_node(data);
    if (new_node == NULL)
        return NULL;

    new_node->next = head;
    return new_node;
}
```

הערך שנרצה להוסיף

ניצור חוליה חדשה

נצביע לראש הנוכחי

הראש החדש הוא הערך המוחזר

הוספת איבר לרשימה

```
int main()
{
    int value = 0;
    node_t *list = NULL;

    printf("enter values (negative to stop)\n");
    scanf("%d", &value);
    while (value >= 0) {
        if ( (list = add_first(list, value)) == NULL) {
            printf("Fatal error: memory allocation failed!\n");
            return EXIT_FAILURE;
        }

        scanf("%d", &value);
    }

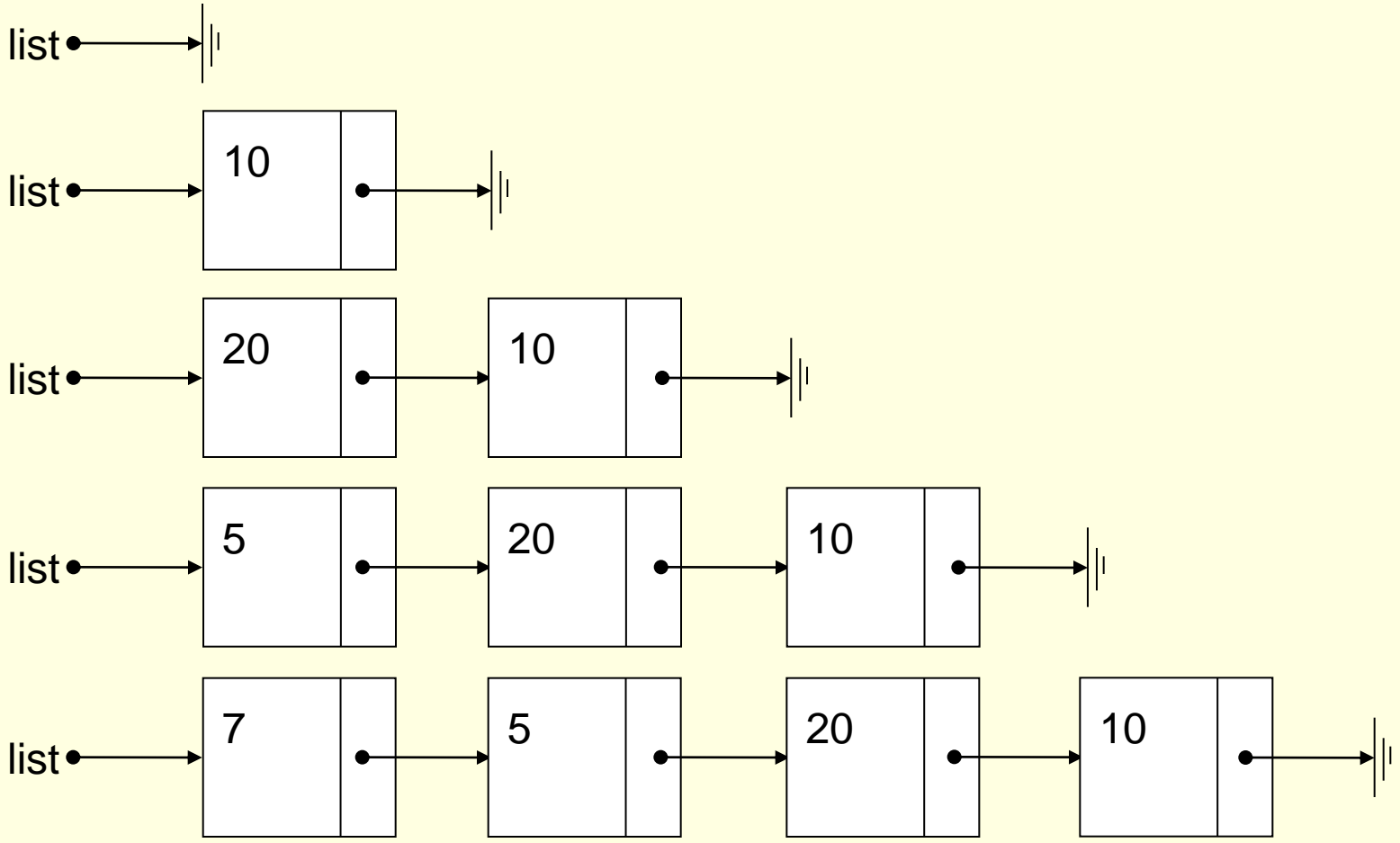
    /* print the number of input values */

    /* free list */
    return EXIT_SUCCESS;
}
```

שימו לב: הערכים יישמרו ברשימה בסדר הפוך לסדר הכנסתם

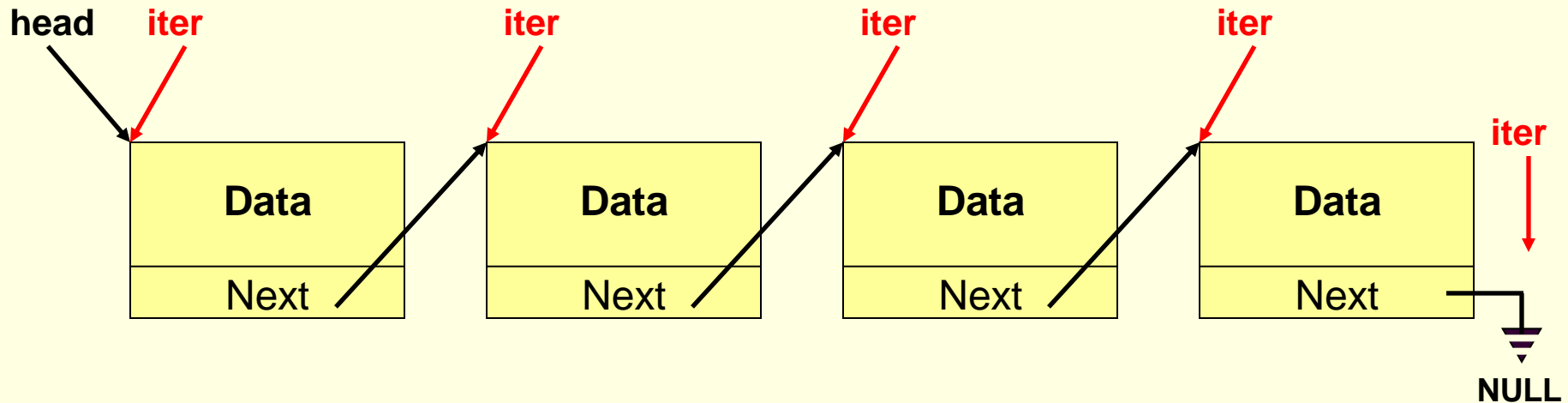
שימוש ב add_first ליצירת רשימה

• עבור הקלט (משמאל לימין): 7 5 20 10

מעבר על רשימה

1. מתחילים בהתחלה (head)
2. נתקדם לאיבר הבא ($iter \rightarrow next$)
3. עד שנגיע לסוף ($iter == NULL$)

חישוב אורך רשימה (מספר האיברים)

• נספור את מספר האיברים ברשימה

```
int length(const node_t *head)
{
    int count = 0;
    node_t *iter;

    for (iter = head; iter != NULL; iter = iter->next) {
        count++;
    }
    return count;
}
```

• רקורסיבי

```
int length(const node_t *head)
{
    if (head == NULL)
        return 0;
    return 1 + length(head->next);
}
```

מעבר על רשימה - תבנית

1. מצביע לראש הרשימה
2. כל זמן שלא הגענו לסופה
3. בצע פעולה בעזרת האיבר הנוכחי
4. התקדם לאיבר הבא

```
for (iter = head; iter != NULL; iter = iter->next) {  
    // do something  
}
```

חישוב אורך רשימה (מספר האיברים)

• נשתמש בפונקציה length

```
int main()
{
    int len;
    node_t *list = create_list();

    ...

    len = length(list);

    ...

    return 0;
}
```

הוספת איבר לרשימה

```
int main()
{
    int value = 0;
    node_t *list = NULL;

    printf("enter values (negative to stop)\n");
    scanf("%d", &value);
    while (value >= 0) {
        if ( (list = add_first(list, value)) == NULL) {
            printf("Fatal error: memory allocation failed!\n");
            return EXIT_FAILURE;
        }

        scanf("%d", &value);
    }

    printf("read %d values", length(list));

    /* free list */

    return EXIT_SUCCESS;
}
```

דוגמה נוספת: חיפוש

• חיפוש ערך ברשימה

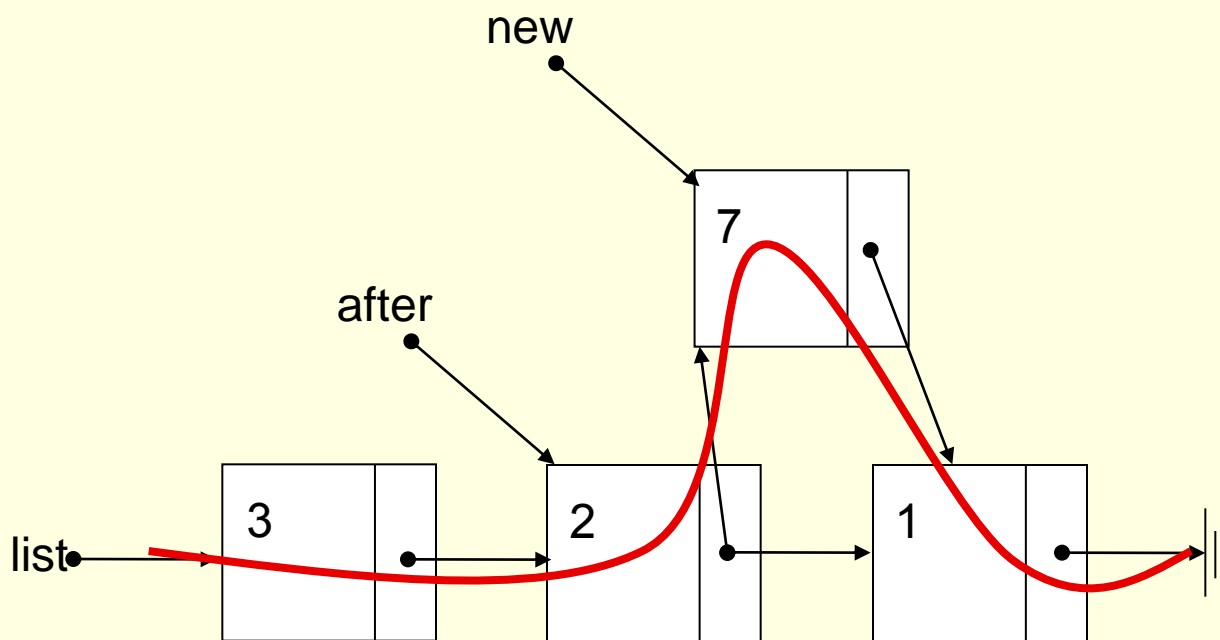
```
node_t* find(node_t *head, int val)
{
    while (head != NULL && head->data != val)
        head = head->next;
    return head;
}
```

• רקורסיבי

```
node_t* find(node_t *head, int val)
{
    if (head == NULL)
        return NULL;
    return (head->data == val) ?
        head :
        find(head->next, val);
}
```

הוספת אברים שלא בהתחלה

- בהינתן החוליה שאחריה נרצה להוסיף, הוספת איבר היא קלה

מימוש הוספת איבר בסוף הרשימה

- שתי אפשרויות

1. הרשימה ריקה

2. הרשימה לא ריקה

- בכל מקרה צריך ליצור איבר חדש

- אם הרשימה ריקה, איבר זה יהיה הרשימה החדשה

- אחרת צריך להצביע על איבר זה מסוף הרשימה

מימוש הפונקציה add_last

```
node_t* add_last(node_t *head, int data)
```

```
{
```

```
    node_t *tail = head;
```

```
    node_t *new_node = create_node(data);
```

```
    if (new_node == NULL)
```

```
        return NULL;
```

```
    if (head == NULL)
```

```
        return new_node;
```

```
    while (tail->next != NULL)
```

```
        tail = tail->next;
```

```
    tail->next = new_node;
```

```
    return head;
```

```
}
```

הקצאת איבר חדש

הרשימה המקורית ריקה

נרוץ לסוף הרשימה
ונוסיף את האיבר החדש

ראש הרשימה לא השתנה

הוספת איבר לרשימה

```
int main()
{
    int value = 0;
    node_t *list = NULL;

    printf("enter values (negative to stop)\n");
    scanf("%d", &value);
    while (value >= 0) {
        if ( (list = add_last(list, value)) == NULL) {
            printf("Fatal error: memory allocation failed!\n");
            return EXIT_FAILURE;
        }

        scanf("%d", &value);
    }

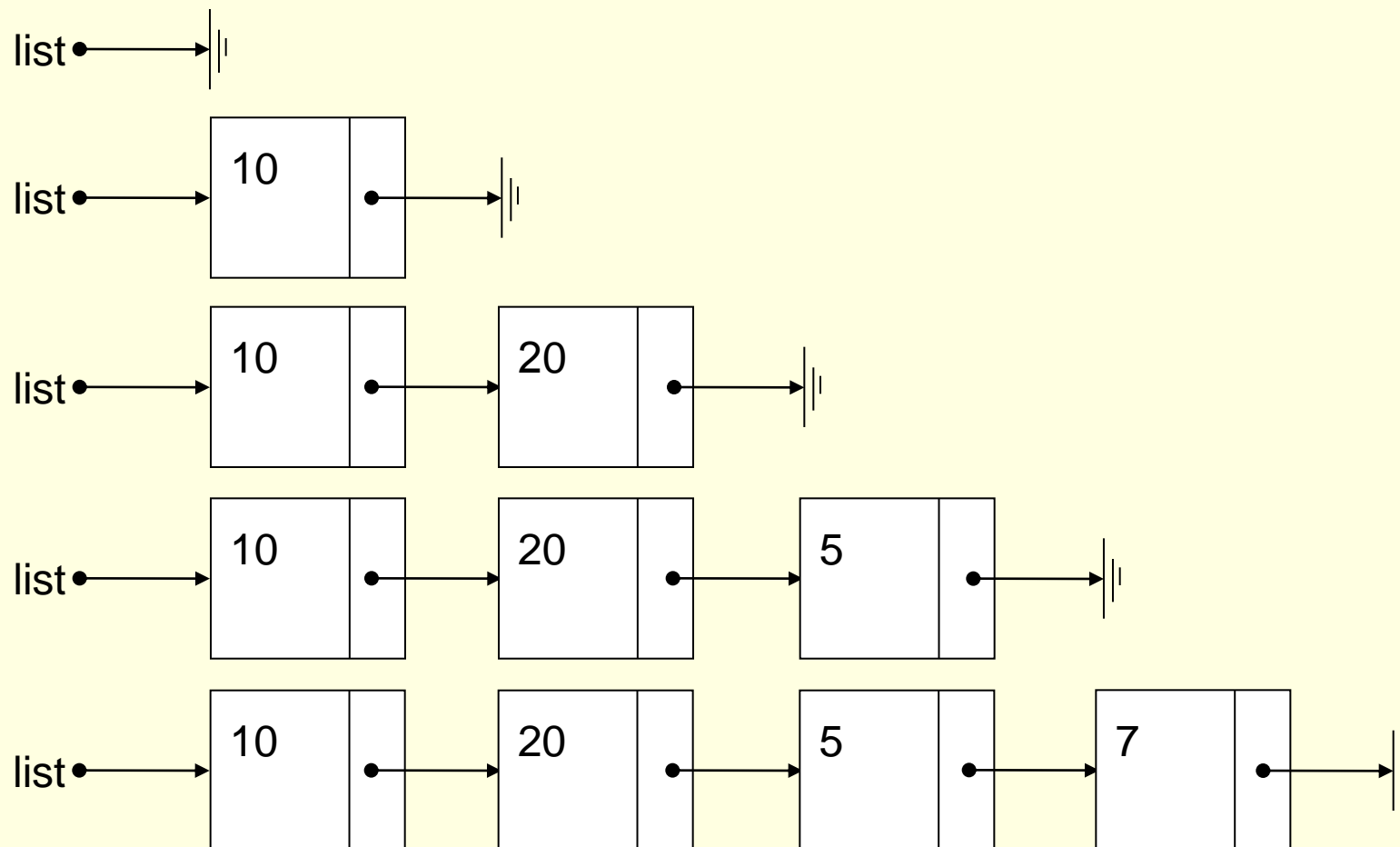
    printf("Read %d values\n", length(list));

    /* free list */
    return EXIT_SUCCESS;
}
```

שימו לב: הערכים יישמרו ברשימה לפי סדר הכנסתם

שימוש ב `add_last` ליצירת רשימה

- עבור הקלט (משמאל לימין): **10 20 5 7**

רשימה ממוינת

- רשימה שבה האברים מסודרים לפי סדר כלשהו
 - מספרים – סדר עולה / יורד
 - סטודנטים – לפי שם (סדר לקסיקוגרפי), לפי מספר מזהה
 - נקודות במרחב – לפי מרחק מראשית הצירים
- שתי אפשרויות:
 - נקלוט את כל הערכים ואז נמיין
 - נשמור את הרשימה ממוינת על ידי הוספת ערך חדש במקום המתאים (אחרי האיבר שקטן ממנו ולפני זה שגדול ממנו)

הוספת איבר ברשימה ממוינת

```
node_t* add(node_t *head, int data) {  
    node_t* iter, *prev = NULL;  
    node_t* new_node = create_node(data);  
    /* incomplete, must check for failure */  
    if (head == NULL)  
        return new_node;
```

רשימה ריקה

```
    if (new_node->data < head->data) {  
        new_node->next = head;  
        return new_node;  
    }
```

מינימלי – ראש הרשימה

```
    iter = head;  
    while (iter != NULL && new_node->data > iter->data) {  
        prev = iter;  
        iter = iter->next;  
    }
```

נמצא את המקום המתאים

```
    prev->next = new_node;  
    new_node->next = iter;
```

הוספה במקום המתאים

```
    return head;
```

```
}
```

הוספת איבר לרשימה

```
int main()
{
    int value = 0;
    node_t *list = NULL;

    printf("enter values (negative to stop)\n");
    scanf("%d", &value);
    while (value >= 0) {
        if ( (list = add(list, value)) == NULL) {
            printf("Fatal error: memory allocation failed!\n");
            return EXIT_FAILURE;
        }

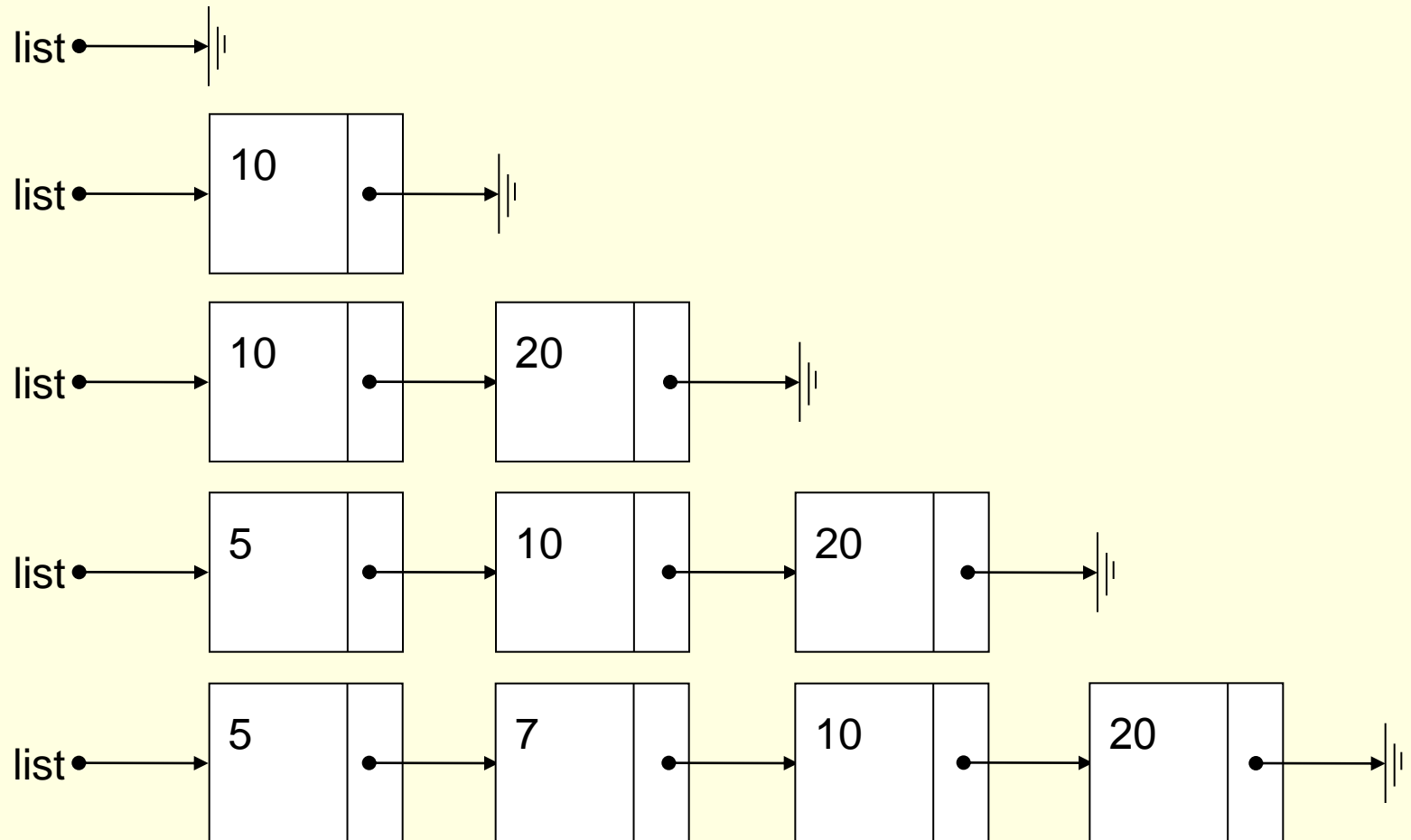
        scanf("%d", &value);
    }

    printf("Read %d values\n", length(list));

    /* free list */
    return EXIT_SUCCESS;
}
```

שימוש ב add ליצירת רשימה

• עבור הקלט (משמאל לימין): 10 20 5 7

מחיקת איבר מרשימה

- הפונקציה **delete** מוחקת איבר ברשימה
 - מקבלת מצביע לראש הרשימה וערך למחיקה
 - מחזירה מצביע לראש הרשימה החדשה
- אפשרויות:
 - הרשימה ריקה
 - הערך לא קיים ברשימה
 - הערך נמצא באיבר הראשון
 - הערך נמצא באיבר האחרון
 - הערך נמצא בתוך הרשימה

מימוש מחיקת איבר מרשימה (1)

```
node_t *delete(node_t *head, int value)
{
    node_t *iter = head, prev = NULL;

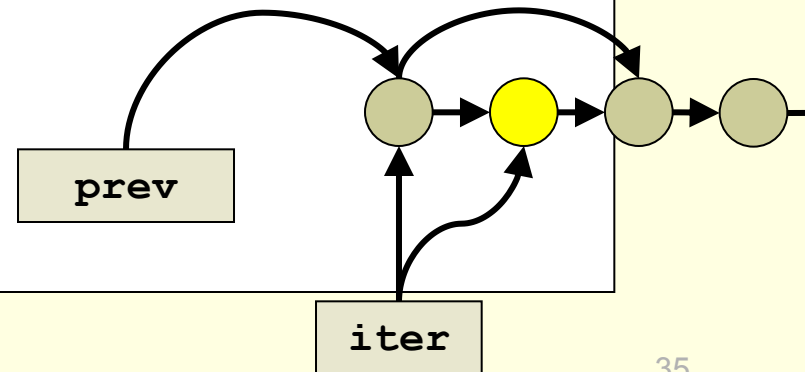
    if (head == NULL) ← רשימה ריקה
        return head;

    if (head->data == value) ← האיבר הראשון ברשימה
    {
        iter = head->next;
        free(head);
        return iter;
    }

    ...
}
```

מימוש מחיקת איבר מרשימה (המשך)

```
...  
while (iter->next != NULL) ← לא הגענו לסוף  
{  
    if (iter->data == value) ← נמחק את האבר  
    {  
        prev->next = iter->next;  
        free(iter);  
        break;  
    }  
    prev = iter;  
    iter = iter->next;  
}  
return head;  
}
```


שחרור רשימה מקושרת

- בסיום השימוש ברשימה נרצה לשחרר את הזיכרון של הרשימה
 - בשונה ממערך שהוקצה דינאמית, שחרור ראש הרשימה משחרר רק את האיבר הראשון ברשימה
 - יש לשחרר את איברי ברשימה אחד אחרי השני
- נכתוב את הפונקציה **free_list**
 - מקבלת מצביע לראש הרשימה
 - עוברת ומשחררת את כל האיברים

שחרור רשימה מקושרת - מימוש

```
void free_list(node_t* head)
{
    node_t* temp;

    while (head != NULL)
    {
        temp = head;
        head = head->next;
        free(temp);
    }
}
```

כל עוד לא הגענו לסוף

נשמור מצביע לאיבר

נשחרר את האיבר
ונתקדם הלאה

רקורסיבי

```
void free_list(node_t* head)
{
    if (head == NULL)
        return;

    free_list(head->next);
    free(head);
}
```

רשימה ריקה

שחרר את שאר הרשימה

שחרר את האיבר הנוכחי

גישה לאבר ה-i

- אין גישה ישירה
- נצטרך לספור i אברים מהתחלה

```
/* assumes index >= 0 */
node_t* get(node_t* head, int index)
{
    while (index > 0 && head != NULL)
    {
        head = head->next;
        index--;
    }
    return head;
}
```

סיכום רשימות מקושרות

- נשתמש כשייתכנו מחיקות והוספות של נתונים

- מימוש – איברים המוקצים דינאמית

- כל איבר כולל מידע ומצביע לאיבר הבא

- ההתקדמות לאורך הרשימה בעזרת המצביעים

- דוגמאות

- הוספה, מחיקה, שיחרור, איטרציה